



Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

15. studenoga 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja – Direktiva 2000/78/EZ – Članak 2. stavak 2. i članak 4. stavak 1. – Diskriminacija na temelju dobi – Ograničenje zapošljavanja policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije na kandidate koji su mlađi od 35 godina – Pojam ‚stvarni i odlučujući uvjeti za obavljanje zanimanja‘ – Cilj – Proporcionalnost“

U predmetu C-258/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Visoki sud Autonomne zajednice Baskije, Španjolska), odlukom od 20. svibnja 2015., koju je Sud zaprimio 1. lipnja 2015., u postupku

Gorka Salaberria Sorondo

protiv

Academia Vasca de Policía y Emergencias,

SUD (veliko vijeće)

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Tizzano, potpredsjednik, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça (izvjestitelj), E. Juhász, M. Berger i A. Prechal, predsjednici vijeća, A. Rosas, C. Toader, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund i C. Vajda, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 30. svibnja 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za G. Salaberriju Soronda, I. Jiménez Echevarría, *Procuradora*, kao i J. C. Pérez Cuesta, F. J. González Madariaga i A. Martínez Gutierrez, *abogados*,
- za Akademiju Vasca de Policía y Emergencias, J. L. Iparragirre Mujika i A. Saiz Garitaonandia, *abogados*,
- za španjolsku vladu, M. J. García-Valdecasas Dorrego, V. Ester Casas i L. Banciella Rodríguez-Miñón, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

- za Irsku, E. Creedon, L. Williams i T. Joyce, u svojstvu agenata, uz asistenciju D. Fennellyja, *BL*,
 - za francusku vladu, D. Colas i R. Coesme, u svojstvu agenata,
 - za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. M. De Socio i E. De Bonisa, *avvocati dello Stato*,
 - za Europsku komisiju, N. Ruiz García i D. Martin, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 21. srpnja 2016.,
- donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. stavka 2., članka 4. stavka 1. i članka 6. stavka 1. točke (c) Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Gorke Salaberrije Soronda i Akademije Vasca de Policía y Emergencias (Baskijska akademija za policiju i hitne službe, Španjolska) (u daljnjem tekstu: Akademija), povodom odluke potonje da objavi obavijest o natječaju u kojem se zahtijeva da kandidati za radna mjesta policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije budu mlađi od 35 godina.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 18., 23. i 25. Direktive 2000/78 glase:

„(18) Ovom se Direktivom od oružanih snaga, policije, zatvora ili hitnih službi posebno ne zahtijeva zapošljavanje ili zadržavanje na radu osoba koje ne posjeduju odgovarajuće sposobnosti za obavljanje niza zadataka koji bi pred njih mogli biti postavljeni, uzimajući u obzir legitiman cilj očuvanja operativne spremnosti tih službi.

[...]

(23) Različito postupanje može se opravdati u vrlo malom broju slučajeva, ako određena značajka povezana s [...] dobi predstavlja stvarni ili odlučujući uvjet za obavljanje tog posla te ako je cilj opravdan, a zahtjev razmjeran. [...]

[...]

(25) Zabrana diskriminacije na temelju dobi predstavlja bitan dio ispunjavanja ciljeva navedenih u smjernicama za zapošljavanje, kao i poticanja raznolikosti radne snage. Međutim, u određenim okolnostima, razlike u postupanju povezane sa starosnom dobi mogu se opravdati te su stoga potrebni posebni propisi koji se mogu razlikovati ovisno o stanju u pojedinoj državi članici. Stoga je važno razlikovati opravdano različito postupanje, posebice ono koje se temelji na opravdanim ciljevima politike zapošljavanja, tržišta rada i ciljeva usavršavanja, od diskriminacije koju treba zabraniti.“

4 U skladu s člankom 1. Direktive 2000/78, njezina je svrha utvrditi opći okvir za borbu protiv diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolnog opredjeljenja u vezi sa zapošljavanjem i obavljanjem zanimanja, kako bi se u državama članicama ostvarila primjena načela jednakog postupanja.

5 Članak 2. te direktive određuje:

„1. Za potrebe ove Direktive ‚načelo jednakog postupanja‘ znači nepostojanje bilo kakve izravne ili neizravne diskriminacije na temelju bilo kojeg od razloga iz članka 1.

2. Za potrebe stavka 1.:

(a) smatra se da se radi o izravnoj diskriminaciji u slučaju kada se prema jednoj osobi postupa lošije nego prema drugoj osobi ili je došlo do takvog postupanja ili je moglo doći do takvog postupanja u sličnim situacijama, zbog bilo kojeg od razloga iz članka 1.;

[...]“

6 Članak 3. navedene direktive predviđa:

„1. U granicama nadležnosti prenesenih na Zajednicu, ova se Direktiva primjenjuje na sve osobe, bilo u javnom ili privatnom sektoru, uključujući javna tijela, u odnosu na:

(a) uvjete za pristup zapošljavanju, samozapošljavanju ili uvjete za obavljanje zanimanja, uključujući mjerila odabira i uvjete za primanje u radni odnos, bez obzira na to o kojoj se vrsti djelatnosti radi te na svim profesionalnim razinama, uključujući napredovanje;

[...]“

7 Članak 4. Direktive 2000/78, naslovljen „Uvjeti za obavljanje zanimanja“, u stavku 1. propisuje:

„Neovisno o članku 2. stavcima 1. i 2., države članice mogu propisati da različito postupanje, koje se temelji na nekoj od značajki u vezi s bilo kojim od razloga iz članka 1., ne predstavlja diskriminaciju kada zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uvjeta u kojima se obavljaju takva značajka predstavlja stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje određenog zanimanja, ako je svrha opravdana, a zahtjev proporcionalan.“

8 Članak 6. Direktive 2000/78, naslovljen „Opravdano različito postupanje na temelju dobi“, osobito predviđa:

„1. Neovisno o članku 2. stavku 2., države članice mogu predvidjeti da se različito postupanje na temelju dobi neće smatrati diskriminacijom, ako su, u kontekstu nacionalnog prava, te razlike objektivno i razumno opravdane legitimnim ciljem, uključujući legitimnu politiku zapošljavanja, tržište rada i strukovno obrazovanje te ako su načini ostvarivanja tog cilja primjereni i nužni.

Takvo različito postupanje može, između ostalog, uključivati:

[...]“

(c) određivanje najviše dobi za zapošljavanje, koja se temelji na zahtjevima obuke za određeno radno mjesto ili na potrebi postojanja razumnog razdoblja zaposlenja prije umirovljenja.

[...]“

Španjolsko pravo

9 La Ley Orgánica 2/1986 de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad (Organski zakon 2/1986 o sigurnosnim službama) od 13. ožujka 1986. (BOE br. 63 od 14. ožujka 1986.) utvrđuje zadaće povjerene državnim sigurnosnim službama, policiji autonomnih zajednica i lokalnoj policiji.

10 Što se tiče policije autonomnih zajednica, članak 38. tog zakona u stavcima 1. do 3. predviđa sljedeće zadaće:

„1. Na temelju svojih nadležnosti:

- (a) osiguravaju poštovanje odredaba i pojedinačnih naloga koje su izdala tijela autonomne zajednice;
- (b) nadziru i štite osobe, institucije, zgrade, ustanove i jedinice autonomne zajednice i njezine uprave, osiguravajući uobičajeno funkcioniranje tijela i sigurnost korisnika njihovih usluga;
- (c) provode inspekciju aktivnosti koje su predmet propisa autonomne zajednice, prijavljujući sve nezakonite aktivnosti;
- (d) primjenjuju silu u svrhu prisilne provedbe akata ili odredaba koje je donijela autonomna zajednica.

2. U suradnji s državnim sigurnosnim službama:

- (a) osiguravaju poštovanje zakona i drugih državnih odredaba te funkcioniranje ključnih javnih službi;
- (b) sudjeluju u zadacima pravosudne policije prema uvjetima predviđenima u članku 29. stavku 2. ovog zakona;
- (c) nadziru javne prostore, pružaju zaštitu prilikom prosvjeda i održavaju red prilikom velikih okupljanja.

Izvršavanje te zadaće ponajprije je u nadležnosti policije autonomnih zajednica, ne dovodeći u pitanje intervenciju državnih sigurnosnih službi, bilo na zahtjev tijela autonomne zajednice, bilo na vlastitu inicijativu, ako to nadležna državna tijela ocijene potrebnim.

3. U okviru istodobne i zajedničke intervencije s državnim sigurnosnim službama:

- (a) na poziv, surađuju u mirnom rješavanju privatnih sukoba;
- (b) pružaju pomoć u slučaju nesreća i prirodnih ili drugih nepogoda širih razmjera sudjelujući u izvršenju planova civilne zaštite, kako je to predviđeno zakonom;
- (c) osiguravaju poštovanje odredaba za očuvanje prirode i okoliša te vodnih resursa kao i odredaba o zaštiti divljači, ribljeg i šumskog fonda te drugih prirodnih bogatstava.“

11 Članak 53. Organskog zakona 2/1986, koji utvrđuje zadaće lokalne policije, određuje:

„1. Lokalne policijske jedinice obavljaju sljedeće zadaće:

- (a) štite tijela jedinice lokalne samouprave i osiguravaju nadzor ili fizičku zaštitu njihovih zgrada i prostora;
- (b) uređuju promet u gradskom središtu i upravljaju njime te postavljaju signalizaciju sukladno prometnim propisima;

- (c) sastavljaju zapisnike o prometnim nesrećama koje su se dogodile u gradskom središtu;
 - (d) obavljaju zadaće upravne policije u pogledu rješenja, odluka i drugih općinskih akata koji ulaze u njihovu nadležnost;
 - (e) obavljaju zadaće pravosudne policije [...]
 - (f) pružaju pomoć u slučaju nesreća i prirodnih ili drugih nepogoda širih razmjera sudjelujući u izvršenju planova civilne zaštite, kako je to predviđeno zakonom;
 - (g) upravljaju preventivnim aktivnostima i poduzimaju sve potrebne mjere za sprečavanje počinjenja kaznenih djela [...]
 - (h) nadziru javne prostore i na poziv surađuju sa službama državne sigurnosti i s policijom autonomnih zajednica na osiguravanju prosvjeda i održavanju reda prilikom većih okupljanja;
 - (i) na poziv, sudjeluju u rješavanju privatnih sukoba.“
- 12 Što se tiče primanja u nacionalnu policiju, članak 7. točka (b) Real Decreta 614/1995 por el que se aprueba el Reglamento de los Procesos selectivos y de formación del Cuerpo Nacional de Policía (Kraljevska uredba 614/1995 kojom se odobrava uredba o postupcima odabira i osposobljavanja nacionalne policije) od 21. travnja 1995. (BOE br. 118 od 18. svibnja 1995.) predviđa da kandidati trebaju biti u dobi između 18 i 35 godina.
- 13 Članak 26. stavak 1. Leya 4/1992 de Policía del País Vasco (Zakon 4/1992 o baskijskoj policiji) od 17. srpnja 1992. (*Boletín Oficial del País Vasco* br. 155 od 11. kolovoza 1992.) određuje:
- „U okviru nadležnosti koje izvršava Autonomna zajednica Baskije, osnovna je misija Ertzaintze [autonomne baskijske policije] štititi osobe i imovinu, jamčiti slobodno izvršavanje njihovih prava i sloboda te osigurati sigurnost građana na cijelom području Autonomne zajednice. U tu svrhu ona izvršava zadaće koje pravni poredak dodjeljuje državnim sigurnosnim službama.“
- 14 Osmu dodatnu odredbu Zakona 4/1992 dodjeljuje baskijskoj vladi nadležnost da odredi „zakonomodavnim putem okvir medicinskih razloga za isključenje od pristupa stupnjevima i kategorijama baskijske policije kao i zahtijevane uvjete vezane uz dob i visinu“.
- 15 Članak 4. točka (b) Decreta 315/1994 por el que se aprueba el reglamento de selección y formación de la policía del País Vasco (Uredba 315/1994 kojom se odobrava uredba o određivanju načina odabira i osposobljavanja baskijske policije) od 19. srpnja 1994. (*Boletín Oficial del País Vasco* br. 157 od 19. kolovoza 1994.), kako je izmijenjena Decretom 120/2010 (Uredba 120/2010) od 20. travnja 2010. (u daljnjem tekstu: Uredba 315/1994), utvrđuje sljedeći uvjet vezano uz dob:
- „Za zapošljavanje u kategoriji službenika navršениh 18 godina i manje od 35 godina. Međutim, za pristup lokalnoj policiji gornja dobna granica može se preispitati uzimajući u obzir zadaće koje unutar lokalne uprave izvršava lokalna policija“.

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 16 G. Salaberria Sorondo podnio je tužbu pred Tribunalom Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Visoki sud Autonomne zajednice Baskije, Španjolska) protiv odluke Directora General de la Academia Vasca de Policía y Emergencias (glavni direktor Akademije Vasca

de Policía y Emergencias) od 1. travnja 2014. kojom se utvrđuju posebni uvjeti predviđeni u obavijesti o natječaju namijenjenom zapošljavanju policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije (*Boletín Oficial del País Vasco* br. 82 od 1. travnja 2014.).

- 17 G. Salaberria Solondo osporava zakonitost dijela 2. točke 1. podtočke (c) te obavijesti o natječaju, koji za sudjelovanje u tom natječaju zahtijeva da kandidati budu mlađi od 35 godina. Zainteresirana stranka, koja ima više od 35 godina, ističe da taj uvjet krši Direktivu 2000/78 i članke 20. i 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Posebice ističe da dobna granica koja je određena nije opravdana jer ograničuje pravo pristupa javnoj službi bez pravog razloga.
- 18 Sud koji je uputio zahtjev podsjeća da je već presudio da je gornja dobna granica od 32 godine za zapošljavanje policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije u skladu sa zahtjevima proporcionalnosti kao i s Ustavom, nacionalnim propisima i Direktivom 2000/78. Taj je sud uzeo u obzir činjenicu da je Sud u presudi Wolf od 12. siječnja 2010. (C-229/08, EU:C:2010:3) presudio da se članku 4. stavku 1. te direktive ne protivi nacionalni propis koji utvrđuje gornju dobnu granicu od 30 godina za zapošljavanje u posredničkoj tehničkoj službi vatrogasaca.
- 19 Sud koji je uputio zahtjev također upućuje na presudu od 13. studenoga 2014., Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371), u kojoj je Sud presudio da se nacionalni propis koji utvrđuje gornju dobnu granicu od 30 godina za zapošljavanje službenika lokalne policije protivi članku 2. stavku 2., članku 4. stavku 1. i članku 6. stavku 1. točki (c) Direktive 2000/78.
- 20 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev ističe, međutim, da su zadaće koje španjolski pravni poredak pridržava službenicima lokalne policije različite od onih koje se dodjeljuju članovima državnih sigurnosnih službi. Potonje zadaće odgovaraju onima koje se dodjeljuju policiji „u cijelosti“, koja osigurava sve aspekte javnog poretka i sigurnosti građana. Budući da zadaće policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije ne odgovaraju onima dodijeljenima lokalnoj policiji, već se proširuju i na one državnih sigurnosnih službi, presuda od 13. studenoga 2014., Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371) nije relevantna za rješenje spora u glavnom postupku.
- 21 Sud koji je uputio zahtjev smatra da se, uzimajući u obzir povećanu razinu zahtjeva koji su svojstveni zadaćama dodijeljenima državnim sigurnosnim službama, određivanje najviše dobne granice od 35 godina za pristup policiji koja izvršava sve svoje zadaće za održavanje javnog poretka i javne sigurnosti može smatrati proporcionalnim i razumnim te ga je, prema tome, utvrdio sukladnim članku 2. stavku 2., članku 4. stavku 1. i članku 6. stavku 1. točki (c) Direktive 2000/78.
- 22 U tim je okolnostima Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Visoki sud Autonomne zajednice Baskije) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li određivanje gornje dobne granice od 35 godina kao uvjeta za sudjelovanje na natječaju za popunjavanje radnog mjesta policijskog službenika autonomne baskijske policije sukladno tumačenju [članka] 2. stavka 2., [članka] 4. stavka 1. i [članka] 6. stavka 1. točke (c) Direktive Vijeća 2000/78 [...]?”

O prethodnom pitanju

- 23 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 2. Direktive 2000/78, u vezi s člankom 4. stavkom 1. i člankom 6. stavkom 1. točkom (c), tumačiti na način da mu se protivi propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji zahtijeva da kandidati za radna mjesta policijskih službenika budu mlađi od 35 godina.

- 24 Na početku valja provjeriti ulazi li propis o kojem je riječ u glavnom postupku u područje primjene Direktive 2000/78.
- 25 U tom pogledu, predviđevši da se osobe koje su navršile 35 godina starosti ne mogu zaposliti u policiji Autonomne zajednice Baskije, članak 4. točka (b) Uredbe 315/1994 utječe na uvjete zapošljavanja tih radnika. Zato za takav propis treba smatrati da uspostavlja pravila u području zapošljavanja u javnom sektoru u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2000/78 (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, t. 30.).
- 26 Iz toga slijedi da je situacija poput ove, koja je dovela do spora zbog kojeg je pokrenut postupak pred sudom koji je uputio zahtjev, obuhvaćena područjem primjene Direktive 2000/78.
- 27 Nadalje, valja podsjetiti da je, sukladno članku 1. Direktive 2000/78, njezina svrha utvrditi opći okvir za borbu protiv diskriminacije, posebice na temelju dobi, u vezi sa zapošljavanjem i obavljanjem zanimanja, kako bi se u državama članicama ostvarila primjena načela jednakog postupanja.
- 28 Na temelju članka 2. stavka 1. Direktive 2000/78, „načelo jednakog postupanja” znači nepostojanje bilo kakve izravne ili neizravne diskriminacije na temelju bilo kojeg od razloga iz članka 1. te direktive. Članak 2. stavak 2. točka (a) navedene direktive pobliže određuje da se, za potrebe primjene njezina članka 2. stavka 1., smatra da se radi o izravnoj diskriminaciji u slučaju kada se prema nekoj osobi postupa lošije u odnosu na drugu osobu koja se nalazi u usporedivoj situaciji, zbog bilo kojeg od razloga iz članka 1. navedene direktive.
- 29 U ovom slučaju učinak je uvjeta predviđenog u članku 4. točki (b) Uredbe 315/1994 da se određenim osobama pridržava postupanje koje je lošije od onoga prema drugim osobama koje se nalaze u usporedivim situacijama, samo zato što su navršile 35 godina.
- 30 Taj propis stoga uspostavlja razliku u postupanju izravno utemeljenu na dobi u smislu zajedničkih odredaba članka 1. i članka 2. stavka 2. točke (a) Direktive 2000/78 (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, t. 33.).
- 31 U tim okolnostima valja napokon ispitati je li ipak takva razlika u postupanju diskriminacija na temelju članka 4. stavka 1. ili članka 6. stavka 1. Direktive 2000/78.
- 32 Članak 4. stavak 1. Direktive 2000/78 posebice predviđa da „različito postupanje, koje se temelji na nekoj od značajki u vezi s bilo kojim od razloga iz članka 1. [te direktive], ne predstavlja diskriminaciju kada zbog prirode određenih profesionalnih djelatnosti ili zbog uvjeta u kojima se obavljaju takva značajka predstavlja stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje određenog zanimanja, ako je svrha opravdana, a zahtjev proporcionalan“.
- 33 Iz te odredbe proizlazi da nije razlog ono na čemu se temelji različito postupanje, već je to značajka koja je s tim razlogom povezana, a koja mora činiti stvarni i odlučujući uvjet za obavljanje zanimanja (presuda od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 34 Međutim, posjedovanje posebnih fizičkih sposobnosti značajka je koja je povezana s dobi i zadacima koji se odnose na zaštitu osoba i imovine, uhićenje i nadzor počinitelja kaznenih djela te preventivne ophodnje čije obavljanje može zahtijevati uporabu fizičke sile (presude od 12. siječnja 2010., *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, t. 41.; od 13. rujna 2011., *Prigge i dr.*, C-447/09, EU:C:2011:573, t. 67. i od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, t. 37. i 39. i navedena sudska praksa).

- 35 Narav tih zadaća zahtijeva posebnu tjelesnu sposobnost, s obzirom na to da tjelesna nespremnost tijekom njihova obavljanja može imati velike posljedice ne samo za službenike lokalne policije i treće osobe nego i za održavanje javnog reda (vidjeti presudu od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, t. 40.).
- 36 Iz toga slijedi da se činjenica posjedovanja posebne fizičke sposobnosti za ispunjavanje triju ključnih zadaća policije Autonomne zajednice Baskije opisanih u članku 26. stavku 1. Zakona 4/1992 – odnosno štititi osobe i imovinu, jamčiti slobodno izvršavanje njihovih prava i sloboda i osigurati sigurnost građana na cijelom području – može, u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 2000/78, smatrati stvarnim i odlučujućim uvjetom za obavljanje zanimanja o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 37 Što se tiče cilja Uredbe 315/1994, Akademija i španjolska vlada ističu da je utvrđivanjem gornje dobne granice od 35 godina za pristup u službu policije Autonomne zajednice Baskije navedena uredba težila tomu da zajamči operativnu spremnost i dobro funkcioniranje policijske službe, osiguravajući da novoprimitljeni službenici budu u stanju izvršavati fizički najteže zadaće tijekom relativno dugog razdoblja svoje karijere.
- 38 U tom pogledu, u točkama 43. i 44. presude od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371), nakon što je naveo da je u uvodnoj izjavi 18. Direktive 2000/78 precizirano da potonja ne može obvezati policijsku službu da zaposli ili zadrži na radu osobe koje ne posjeduju odgovarajuće sposobnosti za obavljanje niza zadaća koje bi pred njih mogle biti postavljene, uzimajući u obzir legitiman cilj očuvanja operativne spremnosti tih službi, Sud je presudio da je potreba da se osigura operativna spremnost i dobro funkcioniranje policijske službe legitiman cilj u smislu članka 4. stavka 1. te direktive.
- 39 Svakako je točno da je Sud u točki 57. iste presude presudio da nacionalni propis koji određuje gornju dobnu granicu od 30 godina za zapošljavanje službenika lokalne policije Ayuntamiento de Oviedo (općine Oviedo, Španjolska) propisao neproporcionalan uvjet suprotno članku 4. stavku 1. Direktive 2000/78.
- 40 Međutim, zadaci koje izvršava policija autonomnih zajednica različiti su od onih lokalne policije, o kojima je bila riječ u predmetu u kojem je donesena presuda od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371). Dakle, valja podsjetiti da su službenici lokalne policije na temelju članka 53. Organskog zakona 2/1986 osobito zaduženi za zaštitu tijela lokalnih zajednica i nadzor njihovih zgrada, uređivanje prometa u središtu grada i upravljanje njime, signalizaciju i izvršavanje zadaća upravne policije. Nasuprot tomu, iz članka 26. stavka 1. Zakona 4/1992 proizlazi da je osnovna misija policije Autonomne zajednice Baskije „štititi osobe i imovinu, jamčiti slobodno izvršavanje njihovih prava i sloboda i osigurati sigurnost građana na cijelom području Autonomne zajednice“.
- 41 Kao što je to Akademija precizirala na raspravi pred Sudom, službenik prvog razreda policije Autonomne zajednice Baskije, razreda za koji je organiziran natječaj o kojem je riječ u glavnom postupku, ne izvršava administrativne, već operativne ili izvršne zadaće, koje, kao što je to istaknuo i nezavisni odvjetnik u točki 35. svojeg mišljenja, mogu podrazumijevati primjenu fizičke sile kao i obavljanje zadaća u teškim odnosno ekstremnim uvjetima intervencije. Članovi osoblja za izvršavanje isključivo administrativnih zadaća, prema informacijama koje je dostavila Akademija, zapošljavaju se putem posebnih natječaja koji ne predviđaju dobna ograničenja.
- 42 Međutim, Akademija je pred Sudom ustvrdila da se, kao što to proizlazi iz izvješća priloženih njezinim pisanim očitovanjima, policijski službenici Autonomne zajednice Baskije preraspodjeljuju na manje zahtjevnije zadaće nakon navršene 40. godine zbog smanjene sposobnosti oporavka nakon pretrpljenih napora i nesposobnosti izvršavanja bilo koje druge zadaće koja zahtijeva istu razinu zahtjevnosti

tijekom određenog proteka vremena. Osim toga, prema istim izvješćima, za službenika starijeg od 55 godina ne može se više smatrati da ima sve sposobnosti potrebne za odgovarajuće obavljanje svojeg zanimanja bez opasnosti za njega i treće osobe.

- 43 Usto je Akademija precizirala da se policijskim službenicima Autonomne zajednice Baskije od navršениh 56 godina starosti zakonski smanjuje radno vrijeme na godišnjoj razini kao i da ih se oslobađa od noćnog rada i ophodnji izvan policijskih zgrada („izmijenjena aktivna služba“), a službenik koji se time koristi dobrovoljno se obvezuje umiroviti od navršениh 60 odnosno, ovisno o slučaju, 59 godina starosti.
- 44 Napokon valja istaknuti da je, prema podacima koje je iznijela Akademija, policija Autonomne zajednice Baskije 2009., netom prije uvođenja gornje dobne granice o kojoj je riječ u glavnom postupku u Uredbu 315/1994, imala 8000 službenika. Tada je 59 službenika imalo između 60 i 65 godina, a 1399 između 50 i 59 godina. Dodala je da će, prema predviđanjima izvršenima tijekom 2009., 2018. 1135 službenika imati između 60 i 65 godina, a 4660, odnosno više od polovice djelatnih osoba, između 50 i 59 godina. Više od 50% tih policijskih službenika 2025. imat će između 55 i 65 godina. Ti podaci, dakle, omogućuju zaključak o starenju djelatnih policajaca.
- 45 U kontekstu tih podataka, Akademija je istaknula potrebu da se predvidi postupna zamjena starijih službenika zapošljavanjem putem natječaja mlađeg osoblja sposobnog za preuzimanje fizički zahtjevnih zadaća. Po tome se ovaj predmet razlikuje od onoga u kojem je donesena presuda od 13. studenoga 2014., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371), u kojoj se, kao što to proizlazi iz njezine točke 56., nije moglo utvrditi da je za postizanje cilja koji se sastoji u osiguranju operativne spremnosti i dobrog funkcioniranja službenika lokalne policije potrebno očuvati određenu dobnu strukturu na način da se zapošljavaju isključivo službenici mlađi od 30 godina.
- 46 Iz svih prethodnih elemenata proizlazi da zadaci službenika prvog razreda policije Autonomne zajednice Baskije podrazumijevaju fizički zahtjevne zadaće. Međutim, Akademija je također istaknula da dob u kojoj je službenik policije Autonomne zajednice Baskije zaposlen određuje vrijeme tijekom kojeg će biti sposoban izvršavati takve zadaće. Službenik zaposlen s 34 godine, koji na početku mora pohađati obuku u trajanju od otprilike dvije godine, moći će izvršavati svoje zadaće tijekom razdoblja od najviše 19 godina, odnosno dok ne navrši 55 godina. U tim okolnostima, zapošljavanje u starijoj dobi negativno bi utjecalo na mogućnost zapošljavanja dovoljnog broja službenika za fizički zahtjevnije zadaće. Također, takvo zapošljavanje ne bi omogućavalo da se tako zaposlenim službenicima navedeni zadaci povjere u dovoljno dugom razdoblju. Napokon, kako je to pojasnila Akademija, razumna organizacija policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije zahtijeva da se osigura ravnoteža između broja fizički zahtjevnih radnih mjesta, neprikladnih za starije službenike, i broja radnih mjesta koja nisu toliko fizički zahtjevna, na kojima se mogu nalaziti takvi službenici (vidjeti po analogiji presudu od 12. siječnja 2010., *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, t. 43.).
- 47 Osim toga, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 38. svojeg mišljenja, mogući budući nedostaci u funkcioniranju službi policije Autonomne zajednice Baskije isključuju to da bi organizacija eliminatorskih, fizički zahtjevnih ispita tijekom natječaja za zapošljavanje mogla biti manje ograničavajuća alternativna mjera. Cilj koji se sastoji od očuvanja operativne spremnosti i dobrog funkcioniranja policijske službe Autonomne zajednice Baskije zahtijeva, naime, da se, u svrhu ponovne uspostave zadovoljavajuće dobne strukture, posjedovanje posebnih fizičkih sposobnosti predvidi ne samo statički, prilikom ispita u okviru natječaja za zapošljavanje, nego i dinamički, uzimajući u obzir godine službe koje će službenik ostvariti nakon zapošljavanja.
- 48 Iz toga slijedi da se za propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji zahtijeva da kandidati za radna mjesta policijskih službenika Autonomne zajednice Baskije budu mlađi od 35 godina, pod uvjetom da sud koji je uputio zahtjev provjeri da su različiti Akademijini navodi koji

proizlaze iz očitovanja i dokumenata predloženih Sudu točni, može smatrati, s jedne strane, da je prikladan u cilju osiguranja operativne spremnosti i dobrog funkcioniranja dotične policijske službe i, s druge strane, da ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.

- 49 Budući da razlika u postupanju na temelju dobi koja proizlazi iz tog propisa nije diskriminacija u smislu članka 4. stavka 1. Direktive 2000/78, nije potrebno istražiti može li se ona opravdati s obzirom na članak 6. stavak 1. točku (c) te direktive.
- 50 Iz svega prethodno iznesenog proizlazi da na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 2. stavak 2. Direktive 2000/78, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1., treba tumačiti na način da mu se ne protivi propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji zahtijeva da kandidati za radna mjesta policijskih službenika koji imaju sve operativne odnosno izvršne zadaće budu mlađi od 35 godina.

Troškovi

- 51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 2. stavak 2. Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1., treba tumačiti na način da mu se ne protivi propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji zahtijeva da kandidati za radna mjesta policijskih službenika koji imaju sve operativne odnosno izvršne zadaće budu mlađi od 35 godina.

Potpisi